

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΥΠΟΔΟΜΩΝ & ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΧΩΡ.
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ**

Ταχ. Δ/ση: Σαμαρά 13, 491 00 Κέρκυρα
Πληροφορίες: Τιμοθεάτος Σπυρίδων
Τηλέφωνο: 2661 362279
E-mail: dnsi_periv_xor_sched@pin.gov.gr

Κέρκυρα, 15/04/2022

Αριθ. πρωτ.: οικ. 30612/12853

ΠΡΟΣ: ΓΕΝ.Δ/ΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ &
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ
Δ/ση Διοίκησης,
Τμήμα Συλλογικών Οργάνων
Email: gramsylorg@pin.gov.gr

ΚΟΙΝ:

1. Αντιπεριφερειάρχη
Περιβάλλοντος, Ενέργειας
& Χωροταξίας
2. Γενικό Διευθυντή
Υποδομών & Μεταφορών

Θέμα: Γνωμοδότηση επί της «Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του Περιφερειακού Προγράμματος Ιονίων Νήσων 2021-2027»

Συνοπτική παρουσίαση

Το πλήρες κείμενο της ΣΜΠΕ βρίσκεται αναρτημένο στη διαδικτυακή διεύθυνση http://www.peponia.gr/wp-content/uploads/2022/03/EpikairopSxedioSMPE_pep_IN21_27_pin1.pdf

Βασικός στόχος της ΣΜΠΕ είναι η περιβαλλοντική αξιολόγηση του προγράμματος. Η διαδικασία αυτή αποτελεί το μέσο για την ενσωμάτωση περιβαλλοντικών ζητημάτων κατά την διάρκεια της λήψης αποφάσεων εξασφαλίζοντας πως λαμβάνονται υπόψη οι σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις στο επίπεδο σχεδιασμού και προγραμματισμού.

Το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΠΕΠ) Ιονίων Νήσων 2021-2027 έχει ως στόχο να συμβάλλει στην κάλυψη των εθνικών στρατηγικών στόχων στο πλαίσιο της προστασίας του περιβάλλοντος και της αειφόρου ανάπτυξης, συμπληρωματικά με τα τομεακά προγράμματα και με έμφαση στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες της Περιφέρειας.

Το αναπτυξιακό όραμα της ΠΙΝ, είναι να καταστούν τα «Ιόνια Νησιά: Ελκυστικός Προορισμός, Βιώσιμος Τόπος, Ανθεκτική Περιφέρεια».

Σε εθνικό επίπεδο οι προτεραιότητες που τίθενται βάσει των παραπάνω Στόχων

Πολιτικής διαμορφώνονται ως εξής:

- ΣΠ1 «Μια εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού»
- ΣΠ2 «Μια πιο πράσινη χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και ανθεκτική Ευρώπη μέσω της προώθησης της καθαρής και δίκαιης ενεργειακής μετάβασης, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και της πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων»
- ΣΠ3 «Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας και των περιφερειακών διασυνδέσεων ΤΠΕ»
- ΣΠ4 «Μια πιο κοινωνική Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων»
- ΣΠ5 «Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της, μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης των αστικών, αγροτικών και παράκτιων περιοχών, καθώς και μέσω της στήριξης τοπικών πρωτοβουλιών»
- Ειδικός Στόχος για το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης

Κάθε Άξονας Προτεραιότητας (ΑΠ) του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027 αντλεί Στόχους Πολιτικής (ΣΠ) από τον Κανονισμό Κοινών Διατάξεων (ΚΚΔ) της ΠΠ 2021-2027. Περαιτέρω εξειδικεύεται σε συγκεκριμένους ειδικούς στόχους, οι οποίοι μέσω κατηγοριών/πεδίων παρεμβάσεων, αλλά και ενδεικτικών τύπων δράσεων προσδίδουν τα αναμενόμενα αποτελέσματα (δείκτες εκροής και δείκτες αποτελεσμάτων).

Οι προτεινόμενοι άξονες προτεραιότητας του προγράμματος όπως παρουσιάζονται στην ΣΜΠΕ αναφέρονται στον πίνακα 1, ενώ στον πίνακα 2 ο αντίστοιχος προϋπολογισμός των δράσεων.

ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΠΕΠ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ	
1	Ενίσχυση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας μέσω της προώθησης της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας και του ψηφιακού μετασχηματισμού
2	Προστασία του περιβάλλοντος , Αειφόρος Ανάπτυξη, Αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής
2A	Προώθηση της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας
3	Ενίσχυση υποδομών μεταφορών
4A	Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με τη βελτίωση υποδομών
4B	Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με τη στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού
5	Προώθηση της βιώσιμη και ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης
6	Τεχνική Βοήθεια του ΕΚΤ+
7	Τεχνική Βοήθεια του ΕΤΠΑ

Πίνακας 1: Άξονες Προτεραιότητας ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027

ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΠΕΠ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ		ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	
		ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ (Μ€)	%*
1	Ενίσχυση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας μέσω της προώθησης της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας και του ψηφιακού μετασχηματισμού (ΣΠ1 ΕΤΠΑ)	31,52	10,96
2	Προστασία του περιβάλλοντος , Αειφόρος Ανάπτυξη, Αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής (ΣΠ2 ΕΤΠΑ)	54,06	18,80
2A	Προώθηση της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΠ2 ΕΤΠΑ)	4,00	1,39
3	Ενίσχυση υποδομών μεταφορών (ΣΠ3 ΕΤΠΑ)	26,07	9,06
4A	Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με τη βελτίωση υποδομών (ΣΠ4 ΕΤΠΑ)	42,14	14,65
4B	Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με τη στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού (ΣΠ4 ΕΚΤ+)	72,96	25,37
5	Προώθηση της βιώσιμη και ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης (ΣΠ5 ΕΤΠΑ)	51,50	17,91
6	Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ+	1,54	0,54
7	Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ	3,80	1,32
ΣΥΝΟΛΟ		287,59	

*Ποσοστό επί του συνολικού προϋπολογισμού του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων 2021-2027

Πίνακας 2: Οικονομικά στοιχεία των Άξόνων Προτεραιότητας

Στη ΣΜΠΕ παρατίθεται λίστα με ενδεικτικές δράσεις/κατηγορίες/πεδία παρεμβάσεων σε αντιστοιχία με τους άξονες προτεραιότητας.

Ο ΑΠ-1 χρηματοδοτεί συνοπτικά τις παρακάτω κατηγορίες/ πεδία παρεμβάσεων:

- Επενδύσεις σε πάγια περιουσιακά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης υποδομής για έρευνα, δημόσιων ερευνητικών κέντρων και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που συνδέονται άμεσα με δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας

- Δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας σε δημόσια ερευνητικά κέντρα, στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και σε κέντρα ικανοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της δικτύωσης (βιομηχανική έρευνα, πειραματική ανάπτυξη, μελέτες σκοπιμότητας)
- Μεταφορά τεχνολογίας και συνεργασία μεταξύ των επιχειρήσεων, των ερευνητικών κέντρων και του τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- Ψηφιοποίηση των ΜΜΕ (συμπεριλαμβάνονται το ηλεκτρονικό εμπόριο, η ηλεκτρονική επιχειρηματική δραστηριότητα και οι δικτυωμένες επιχειρηματικές, κόμβοι ψηφιακής καινοτομίας, ζωντανά εργαστήρια, επιχειρηματίες του διαδικτύου και νεοσύστατες επιχειρήσεις στον τομέα των ΤΠΕ, B2B)
- Λύσεις ΤΠΕ, ηλεκτρονικές υπηρεσίες και εφαρμογές για κυβερνήσεις
- Υπηρεσίες και εφαρμογές ηλεκτρονικής υγείας (συμπεριλαμβάνονται η ηλεκτρονική περίθαλψη, το διαδίκτυο των πραγμάτων για τη φυσική δραστηριότητα και η υποβοηθούμενη από το περιβάλλον αυτόνομη διαβίωση)
- Επιχειρηματική ανάπτυξη και διεθνοποίηση ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων παραγωγικών επενδύσεων
- Υποστήριξη συνεργατικών σχηματισμών καινοτομίας, μεταξύ άλλων μεταξύ επιχειρήσεων, ερευνητικών οργανισμών και δημόσιων αρχών και επιχειρηματικών δικτύων που ωφελούν κατά κύριο λόγο τις ΜΜΕ
- Εκκολαπτήριο επιχειρήσεων, υποστήριξη τεχνοβλαστών, παράγωγων επιχειρήσεων (spin outs) και νεοσύστατων επιχειρήσεων
- Επιχειρηματική υποδομή για ΜΜΕ (συμπεριλαμβάνονται βιομηχανικά πάρκα και βιομηχανικοί χώροι)

Ο ΑΠ-2 χρηματοδοτεί συνοπτικά τις παρακάτω κατηγορίες/ πεδία παρεμβάσεων:

- Ανακαίνιση για ενεργειακή απόδοση ή μέτρα ενεργειακής απόδοσης σε δημόσια υποδομή, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα
- Ανανεώσιμη πηγή ενέργειας: αιολική Ανανεώσιμη πηγή ενέργειας: ηλιακή Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πλημμύρες και κατολισθήσεις (συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)
- Προσαρμογή στα μέτρα για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και πρόληψη και διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με το κλίμα: πυρκαγιές (συμπεριλαμβανομένων

- των δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα)
- Πρόληψη και διαχείριση κινδύνων για φυσικούς κινδύνους μη σχετιζόμενους με το κλίμα (π.χ. σεισμοί) και κινδύνων που συνδέονται με ανθρώπινες δραστηριότητες (π.χ. τεχνολογικά ατυχήματα), συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης, της πολιτικής προστασίας και των συστημάτων διαχείρισης καταστροφών, των υποδομών και των προσεγγίσεων με βάση το οικοσύστημα
 - Παροχή νερού για ανθρώπινη κατανάλωση (άντληση, επεξεργασία, υποδομές αποθήκευσης και διανομής, μέτρα αύξησης της απόδοσης, παροχή πόσιμου νερού)
 - Συλλογή και επεξεργασία υγρών αποβλήτων
 - Διαχείριση οικιακών αποβλήτων: μέτρα πρόληψης, ελαχιστοποίησης, διαλογής, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης
 - Προστασία της φύσης και της βιοποικιλότητας, φυσική κληρονομιά και φυσικοί πόροι, πράσινες και γαλάζιες υποδομές

Ο ΑΠ-2Α χρηματοδοτεί συνοπτικά τις παρακάτω κατηγορίες/ πεδία παρεμβάσεων:

- Τροχαίο υλικό για καθαρές αστικές μεταφορές
- Ψηφιοποίηση των αστικών μεταφορών

Ο ΑΠ-3 χρηματοδοτεί συνοπτικά τις παρακάτω κατηγορίες/ πεδία παρεμβάσεων:

- Νέες ή αναβαθμισμένες δευτερεύουσες οδικές συνδέσεις με το οδικό δίκτυο και τους κόμβους ΔΕΔ-Μ
- Άλλες νέες ή αναβαθμισμένες εθνικές και περιφερειακές οδοί και οδοί τοπικής πρόσβασης
- Εσωτερικές πλωτές οδοί και λιμένες εσωτερικής ναυσιπλοΐας (σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο)

Ο ΑΠ-4Α χρηματοδοτεί συνοπτικά τις παρακάτω κατηγορίες/ πεδία παρεμβάσεων:

- Υποδομή για προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα
- Υποδομή για πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση
- Υποδομή για τριτοβάθμια εκπαίδευση
- Υγειονομικός εξοπλισμός
- Κινητά περιουσιακά στοιχεία στον τομέα της υγείας
- Άλλες κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη στην κοινότητα
- Την προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτισμικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών

Ο ΑΠ-4Β χρηματοδοτεί συνοπτικά τις παρακάτω κατηγορίες/ πεδία παρεμβάσεων:

- Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση
- Στήριξη της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων
- Μέτρα για τον εκσυγχρονισμό και την ενίσχυση των θεσμών και των υπηρεσιών της αγοράς εργασίας, ώστε αξιολογούνται και να προβλέπονται οι ανάγκες σε δεξιότητες να εξασφαλίζεται η έγκαιρη και εξατομικευμένη βοήθεια
- Στήριξη της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (εξαιρουμένων των υποδομών)
- Στήριξη της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας (εξαιρουμένων των υποδομών)
- Μέτρα για την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της ενεργού συμμετοχής στην κοινωνία
- Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης περιθωριοποιημένων ομάδων, όπως οι Ρομά, στην εκπαίδευση και την απασχόληση και για την προώθηση της κοινωνικής ένταξής τους
- Μέτρα για την προώθηση της ισορροπίας των ίσων ευκαιριών και της ενεργούς συμμετοχής στην κοινωνία
- Μέτρα για την αναβάθμιση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και προσίτες υπηρεσίες
- Μέτρα για την αναβαθμισμένη παροχή υπηρεσιών φροντίδας σε επίπεδο οικογενειών και τοπικών κοινοτήτων
- Μέτρα για τη βελτίωση της προσβασιμότητας, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης (εξαιρουμένων των υποδομών)
- Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης στη μακροχρόνια περίθαλψη (εξαιρουμένων των υποδομών)
- Μέτρα για την ενσωμάτωση και την επανένταξη στην απασχόληση για μειονεκτούντα άτομα
- Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των ατόρων και των παιδιών
- Μέτρα για την προώθηση της ισορροπίας των ίσων ευκαιριών και της ενεργούς συμμετοχής στην κοινωνία
- Στήριξη όπως οργανώσεις όπως κοινωνίας των πολιτών που εργάζονται με περιθωριοποιημένες κοινότητες, όπως οι Ρομά

ΑΠ-5 χρηματοδοτεί συνοπτικά τις παρακάτω κατηγορίες/ πεδία παρεμβάσεων:

- Την προστασία, ανάπτυξη και προβολή της πολιτισμικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών υπηρεσιών
- Την προστασία, ανάπτυξη και προβολή της δημόσιας τουριστικής περιουσίας και υπηρεσιών στον τομέα του τουρισμού
- Την υλική ανάπλαση και ασφάλεια δημόσιων χώρων

- Την προστασία, ανάπτυξη και προβολή της φυσικής κληρονομιάς και του οικολογικού τουρισμού, εκτός περιοχών Natura 2000

Προσδιορισμός, χαρακτηρισμός και αξιολόγηση των επιπτώσεων.

Ο προσδιορισμός των πιθανών επιπτώσεων των αξόνων προτεραιότητας του προγράμματος περιγράφεται στη σελ. 155 (159) της ΣΜΠΕ.

Οι περιβαλλοντικές παράμετροι που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό των επιπτώσεων παρουσιάζονται στον πίνακα 3.

Π-1 η βιοποικιλότητα	Π-8 ο αέρας
Π-2 ο πληθυσμός	Π-9 οι κλιματικοί παράγοντες
Π-3 η υγεία των ανθρώπων	Π-10 τα υλικά περιουσιακά στοιχεία
Π-4 η πανίδα	Π-11 η πολιτιστική κληρονομιά συμπεριλαμβανομένης της αρχιτεκτονικής και αρχαιολογικής κληρονομιάς
Π-5 η χλωρίδα	Π-12 το τοπίο
Π-6 το έδαφος	Π-13 οι σχέσεις μεταξύ των ανωτέρω παραγόντων (πολυτροπικοί παράγοντες)
Π-7 τα ύδατα	

Ο αναλυτικός προσδιορισμός των επιπτώσεων για τους άξονες προτεραιότητας εντοπίζεται στη σελ. 162 (166) της ΣΜΠΕ. Τέλος ο χαρακτηρισμός των επιπτώσεων περιγράφεται στη σελ 202 (206).

ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΠΕΠ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ

1	Ενίσχυση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας μέσω της προώθησης της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας και του ψηφιακού μετασχηματισμού
2	Προστασία του περιβάλλοντος , Αειφόρος Ανάπτυξη, Αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής
2A	Προώθηση της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας
3	Ενίσχυση υποδομών μεταφορών
4A	Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με τη βελτίωση υποδομών
4B	Ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής με τη στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού
5	Προώθηση της βιώσιμη και ολοκληρωμένης χωρικής ανάπτυξης
6	Τεχνική Βοήθεια του ΕΚΤ+
7	Τεχνική Βοήθεια του ΕΤΠΑ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΣ		ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΠΕΠ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ 2021-2027								
		ΑΠ-1	ΑΠ-2	ΑΠ-2Α	ΑΠ-3	ΑΠ-4Α	ΑΠ-4Β	ΑΠ-5	ΤΒ ΕΠΤΑ	ΤΒ ΕΚΤ+
1	Βιοποικιλότητα		+					+		
2	Πληθυσμός	+				+	+	+		
3	Ανθρώπινη υγεία	+	+	+	+	+	+	+		
4	Πανίδα		+							
5	Χλωρίδα		+							
6	Έδαφος		+							
7	Κατανάλωση και αποθέματα νερού		+							
8	Ποιότητα επιφανειακών υδάτων		+							
9	Ποιότητα κολυμβητικών υδάτων									
10	Ποιότητα αέρα		+	+						
11	Εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου		+							
12	Τομεακή κατανομή εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου			+						
13	Υλικά περιουσιακά στοιχεία									
14	Πολιτισμική κληρονομιά					+		+		
15	Τοπίο		+					+		
16	Βαθμός επεξεργασίας των υγρών αποβλήτων		+							
17	Παραγωγή, σύσταση, διάθεση και ανακύκλωση των στερεών αποβλήτων		+							
18	Παραγωγή και κατανάλωση ενέργειας		+	+						
19	Μεταφορές			+	+					
20	Διασυνοριακές περιβαλλοντικές επιπτώσεις									
ΠΟΣΟΣΤΟ % ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΕΠ		10,96	18,80	1,39	9,06	14,65	25,37	17,91	0,54	1,32

• **Επεξήγηση συμβολισμών:**

Θετική συνεισφορά (βελτίωση της παραμέτρου)	+
Αρνητική συνεισφορά (επιδείνωση παραμέτρου)	-
Πιθανή Αρνητική συνεισφορά με μεταβολές όχι στρατηγικού επιπέδου	?
Ανυπαρξία άμεσων συσχετίσεων με το περιβάλλον	

Πίνακας 4: Συνοπτική αξιολόγηση των προσδιοριζόμενων επιπτώσεων του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων

Γνωμοδότηση

- Από το πρόγραμμα σε αυτή τη φάση δεν προσδιορίζονται ακριβώς τα έργα/δραστηριότητες, το μέγεθος τους και η τοπική διασπορά τους, ώστε να εκτιμηθούν αντίστοιχα οι επιπτώσεις τους.
 - Προτείνεται η παρακολούθηση των έργων των διαφόρων δράσεων και η ομαδοποίηση τους, ώστε να επιτευχθεί μια περισσότερο συστηματική προσέγγιση για την ανάδειξη των θετικών και αρνητικών επιπτώσεων που μπορεί να επιφέρει η κάθε δράση και κατ'επέκτασιν τα έργα που την αποτελούν καθώς και συνολικά η εφαρμογή του ΠΕΠ.
- Θα πρέπει να υπάρξει μέριμνα για υιοθέτηση, ανάπτυξη και υποστήριξη δράσεων οι οποίες εκπληρώνουν τις ανάγκες της ΠΠΝ με χρήση σύγχρονων προσεγγίσεων φιλικότερων προς το φυσικό περιβάλλον, όπως α) οι βασισμένες στη φύση λύσεις (nature based solutions) και β) οι οικοσυστημικές υπηρεσίες (ecosystem services). Οι προτεινόμενες προσεγγίσεις είναι δυνατό να εφαρμοστούν με πολλαπλά οφέλη στους άξονες προτεραιότητας ΑΠ 2, ΑΠ 2Α, ΑΠ 3, ΑΠ 4Α, ΑΠ 4Β και ΑΠ 5.
- Θα πρέπει να δίνεται προτεραιότητα σε έργα και δράσεις που κάνουν χρήση αειφορικών και φιλικών προς το περιβάλλον πρακτικών. Για παράδειγμα στους άξονες προτεραιότητας ΑΠ 3, ΑΠ 4Α είναι δυνατή η χρήση καινοτόμων και φιλικών προς το περιβάλλον υλικών και πρακτικών. Θα πρέπει να αναφερθεί πως η πρακτική που ακολουθείται πλέον στα πλαίσια υλοποίησης δράσεων/έργων δεν περιορίζεται αποκλειστικά στο οικονομικό σκέλος αλλά λαμβάνει υπόψη και άλλες παραμέτρους όπως το κόστος συντήρησης, τα υλικά που χρησιμοποιούνται κτλ.
- Θα πρέπει να υπάρχει σχεδιασμός δράσεων και έργων για αντιμετώπιση περιβαλλοντικών πιέσεων και αναγκών σε τοπικό επίπεδο. Κάθε νησί/περιοχή/οικισμός της Περιφέρειας αντιμετωπίζει περιβαλλοντικά ζητήματα με διαφορετικές επιπτώσεις οφειλόμενα σε διαφορετικές επικρατούσες συνθήκες.
- Θεωρούμε πως θα πρέπει να υπάρχει σύνδεση μεταξύ των αξόνων προτεραιότητας (ΑΠ) και των περιβαλλοντικών παραμέτρων. Ο κάθε άξονας προτεραιότητας οφείλει να μην περιορίζεται αποκλειστικά στην βελτίωση των στόχων του.
 - Σχετικά με τον ΑΠ 1 “Ενίσχυση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας μέσω της προώθησης της επιχειρηματικότητας, της καινοτομίας και του ψηφιακού μετασχηματισμού”. Ένας τόσο σημαντικός άξονας ο οποίος σχετίζεται με την οικονομία και την τεχνολογική εξέλιξη θα πρέπει να έχει και έμμεσες, συσσωρευτικές και συνεργιστικές επιπτώσεις στη βελτίωση και άλλων περιβαλλοντικών παραμέτρων (πχ κλιματικοί παράγοντες, ύδατα, έδαφος).

- Σχετικά με τις δράσεις του ΑΠ 5 περιμένουμε σημαντικά οφέλη στις οικολογικές παραμέτρους. Εκ του ορισμού των ΟΧΕ (Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις) δεν είναι δυνατή η ύπαρξη αειφορικής προσέγγισης χωρίς βελτίωση των οικολογικών παραμέτρων. Ενώ θα πρέπει να υπάρχει κίνητρο για την αξιοποίηση αυτών των οικολογικών παραμέτρων. Ο ΑΠ5 είναι χαρακτηριστικό παράδειγμα στο οποίο είναι απαραίτητη η εφαρμογή προσεγγίσεων βασισμένων στο περιβάλλον (nature based solutions). Θεωρούμε πως μέσω των δράσεων του συγκεκριμένου ΑΠ θα πρέπει να υπάρχουν θετικές επιπτώσεις σε περιβαλλοντικές παραμέτρους όπως το έδαφος, η ποιότητα των επιφανειακών υδάτων, η ποιότητα των κολυμβητικών υδάτων, η κατανάλωση ενέργειας, οι μεταφορές και η βιοποικιλότητα.
- Η περιβαλλοντική παράμετρος “ποιότητα κολυμβητικών υδάτων” αποτελεί δείκτη σωστής διαχείρισης των αστικών λυμάτων. Ταυτοχρόνως αποτελεί συνδυαστική παράμετρο με το θαλάσσιο χώρο. Σύμφωνα με τη ΣΜΠΕ και τον προσδιορισμό των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, κανένας ΑΠ δεν έχει θετική επίπτωση (ούτε αρνητική). Δεν είναι δυνατόν να μην υπάρχει προοπτική βελτίωσης, αναλογιζόμενοι και τον παράκτιο τουριστικό χαρακτήρα της Π.Ι.Ν. Θεωρούμε πως θα πρέπει να υπάρξουν δράσεις βελτίωσης της συγκεκριμένης παραμέτρου.
- Ως προς την παρακολούθηση που θα βασιστεί κύρια στη χρήση δεικτών που είτε παρακολουθούν παραμέτρους που δημιουργούν πιέσεις στο περιβάλλον είτε αναφέρονται στις κύριες περιβαλλοντικές μεταβολές που μπορεί να προκληθούν (είτε θετικά είτε αρνητικά) από το Πρόγραμμα, θεωρούμε απαραίτητη: την συνεχή και αδιάκοπη παρακολούθηση με κατάλληλο συντονισμό όλων των εμπλεκόμενων φορέων, ώστε να παρέχεται ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο παρακολούθησης λαμβάνοντας υπόψη την αρχή της πρόληψης. Να διασφαλίζεται κατά την υλοποίηση του προγράμματος παρακολούθησης η ανελλιπή αναφορά σε ποσοτικούς στόχους –δεικτών και αποτελεσμάτων περιβαλλοντικών μέσων και παραμέτρων και να μην γίνεται εστίαση μόνο στην χρηματοοικονομική παρακολούθηση του προγράμματος, έτσι ώστε να μπορούν να προταθούν κατάλληλα επανορθωτικά μέτρα στην περίπτωση που διαπιστωθούν δυσμενείς περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Επιπλέον προτείνεται η ύπαρξη δράσεων δημοσιοποίησης της πορείας των δεικτών ώστε να είναι δυνατή η εκμετάλλευση τους (δεδομένα) από τους δημόσιους φορείς και το κοινό, για τη λήψη αποφάσεων στο μέλλον.

Μετά τα ανωτέρω και με τις επισημάνσεις που έχουν καταγραφεί παραπάνω εισηγούμαστε θετικά επί της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του Περιφερειακού Προγράμματος Ιονίων Νήσων 2021-2027.

*Ε.Δ.: Δ/νση Περιβάλλοντος & Χωρικού
Σχεδιασμού.*

**Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ
ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ**

**Σπυρίδων Τιμοθεάτος
Περιβαλλοντολόγος ΠΕ/Α'**